

VALINTAKOEOHJEET 15.5.2018

LUE TEHTÄVÄT JA OHJEET ERITTÄIN HUOLELLISESTI ENNEN VASTAAMISTA. ENNEN KUIN RYHDYT VASTAAMAAN, HARKITSE, MITÄ KYSYTÄÄN JA MITEN KYSYMYKSIIN TULEE VASTATA.

Valintakokeessa on kahdeksan tehtävää. Osassa tehtävistä on alakohtia. Valintakoe pisteytetään siten, että maksimipistemäärä kokeesta on 80 pistettä. Valintakokeeseen vastataan suomen kielellä. Lue ohjeet tarkasti ja toimi niiden mukaisesti. Ohjeiden vastaisesti toimiminen koituu hakijan vahingoksi.

Tehtäviin 1–4 vastataan niitä varten varatulle, erilliselle optiselle vastauslomakkeelle tehtävänannossa annettujen ohjeiden mukaisesti. Jokaiseen monivalintakysymykseen on vain yksi oikea vastaus (a, b, c tai d). Merkitse vastauksesi selkeästi erillisen vastauslomakkeen kohtaan ”Tehtävä 1–4”. Jos et halua vastata kysymykseen, tee merkintä kohtaan ”ei vastausta”. Jokaisesta oikeasta vastauksesta annetaan yksi piste (+1 piste) ja jokaisesta väärästä vastauksesta vastaavasti vähennetään yksi piste (-1 piste). Mikäli vastaaja tekee merkinnän kohtaan ”ei vastausta”, kysymyksestä ei anneta eikä vähennetä pistettä (0 pistettä). Mikäli vastaaja ei tee merkintää mihinkään kohtaan (mukaan lukien ”ei vastausta” kohta), vastausta pidetään vääränä ja hän menettää yhden pisteen (-1 piste). Vastaavasti mikäli vastaaja tekee merkinnän yhtä useampaan kohtaan, vastausta pidetään automaattisesti vääränä ja hän menettää yhden pisteen (-1 piste). Tehtävän enimmäispistemäärä on 10 pistettä ja vähimmäispistemäärä 0 pistettä.

Tehtäviin 5–8 vastataan annetun vastaustilan (viivoitettu alue) mukaisesti. Kullekin vastaustilan riville saa kirjoittaa vain yhden tekstirivin. Ruudukon ylimenevää osaa ei lueta. Käisialan tulee olla kohtuudella luettavissa. Tehtävien arvostelussa noudatetaan kokonaisarvostelua, jossa merkitystä voidaan antaa vastauksen sisältämien tietojen ja vastauksen virheettömyyden lisäksi vastauksen johdonmukaisuudelle, selkeydelle ja olennaisiin asioihin keskittymiselle. Puutteet mainituissa seikoissa voivat vähentää tehtävästä saatavaa pistemäärää. Jos vastauksessa on esitetty keskenään ristiriitaisia seikkoja tai tietoja, voi myös tämä vaikuttaa vastauksen arvosteluun alentaen tehtävästä saatavaa pistemäärää.

Vastausten tulee perustua vuoden 2018 valintakoe kirjoissa oleviin tietoihin ja mielipiteisiin sekä tehtävien yhteydessä mahdollisesti annettuun materiaaliin. Valintakokeen tehtävät ovat yhdessä nipussa, jossa on annettu tehtävittäin ohjeet vastaamiseen. Vastauslomakkeet ovat omassa nipussaan, jossa on tehtävittäin varatut tilat vastaamiselle. Optisesti luettava lomake on irrallinen.

Valintamenettely on kokeen jälkeen kaksivaiheinen: ensimmäisessä vaiheessa kaikilta kokeeseen osallistuneilta tarkastetaan monivalintatehtävät ja hakijat asetetaan niiden perusteella paremmuusjärjestykseen. Monivalintatehtävapisteyden perusteella toiseen vaiheeseen edenneiltä tarkastetaan kaikki vastaukset. Toiseen tarkastusvaiheeseen etenevien määrä on rajattu niin, että se on kolminkertainen suhteessa kunkin hakukohteen lopulliseen sisäänottomäärään. Mikäli toiseen tarkastusvaiheeseen valittaessa samalla alimmalla pistetilalla on useita hakijoita, saman alimman pistetilalla kaikki hakijat etenevät toiseen tarkastusvaiheeseen. Hakijan on saatava valintakokeen toisesta vaiheesta vähintään puolet pisteistä voidakseen tulla hyväksytyksi.

Jokaisen vastauspaperin yläreunaan on kirjoitettava selkeästi henkilötiedot ja koepaikkakunta. Vaikka luopuisit arvostelusta, täydennä henkilötiedot ja koepaikkakunta.

KOKEESTA SAA POISTUA AIKAISINTAAN KLO 13:00.**WC-käynti:**

Jos sinun tarvitsee käydä vessassa, voit näyttää seuraavalla sivulla olevaa wc-tekstiä. Nosta paperi esiin, jotta valvojat huomaavat toiveesi. Odota, että valvoja tulee luoksesi ja antaa sinulle merkin, jolloin voit poistua paikaltasi. Muista laittaa vastauspaperisi nurinpäin tai ainakin konseptin sisälle poistuessasi paikaltasi.

Kun palautat paperit:

Tarkista, että jokaisessa vastauspaperissa on henkilötietosi ja koepaikkakunta. Vastaukset jätetään valvojalle. **Palauta kaikki paperit.** Mitään papereita ei saa ottaa valintakoetilaisuudesta mukaansa. Seuraa valvojien antamia ohjeita vastausten jättämisestä. Vastauksia jättäessäsi todista henkilöllisyytesi.

wc

TEHTÄVÄ 1.

Jokaiseen monivalintakysymykseen on vain yksi oikea vastaus (a, b, c tai d). Merkitse vastauksesi selkeästi erillisen vastauslomakkeen kohtaan ”Tehtävä 1”. Jos et halua vastata kysymykseen, tee merkintä kohtaan ”ei vastausta”. Jokaisesta oikeasta vastauksesta annetaan yksi piste (+1 piste) ja jokaisesta väärästä vastauksesta vastaavasti vähennetään yksi piste (-1 piste). Mikäli vastaaja tekee merkinnän kohtaan ”ei vastausta”, kysymyksestä ei anneta eikä vähennetä pistettä (0 pistettä). Mikäli vastaaja ei tee merkintää mihinkään kohtaan (mukaan lukien ”ei vastausta” kohta), vastausta pidetään vääränä ja hän menettää yhden pisteen (-1 piste). Vastaavasti mikäli vastaaja tekee merkinnän yhtä useampaan kohtaan, vastausta pidetään automaattisesti vääränä ja hän menettää yhden pisteen (-1 piste). Tehtävän enimmäispistemäärä on 10 pistettä ja vähimmäispistemäärä 0 pistettä.

Vastaa kysymyksiin ”*Velvoiteoikeuden perusteet*” -kirjan perusteella.

1. Vakioehdoilla on suuri merkitys käytännön oikeuselämässä. Mikä seuraavista vakioehtoihin liittyvistä väitteistä pitää paikkansa?

- a) Vakioehtoja ei yleensä käytetä elinkeinonharjoittajien välisissä suhteissa.
- b) Vakioehdoista voidaan puhua vain siinä tapauksessa, että ehdot ovat toisen osapuolen yksin laatimia.
- c) *Battle of forms* -ongelmaan ei ole vakiintunut yksiselitteistä ratkaisutapaa.
- d) Ankaraa ja yllättävää ehtoa koskevaa huomautusvelvollisuutta ei yleensä voida täyttää pelkästään sillä, että ehto on lihavoitu vakioehdot sisältävässä asiakirjassa.

2. Teoksessa *Velvoiteoikeuden perusteet* käsitellään vakuutusoikeuden pääkohtia erityisesti vakuutus sopimuslain kannalta. Mikä seuraavista vakuutus sopimuksen irtisanomiseen liittyvistä väitteistä ei pidä paikkaansa?

- a) Vakuutuksenottaja voi irtisanoa vakuutuksen milloin tahansa vakuutuskauden aikana.
- b) Kun vakuutuksenottaja irtisanoo vakuutuksen määräämättä sen voimassaolon päättymisajankohdasta, vakuutuksen katsotaan lakkaavan, kun kirjallinen irtisanomisilmoitus saapuu vakuutuksenantajalle.
- c) Vakuutuksenantajan irtisanomisoikeutta on rajoitettu henkilövakuutuksissa voimakkaammin kuin vahinkovakuutuksissa.
- d) Tapaturmavakuutuksessa voidaan tietyin edellytyksin sopia, että vakuutuksenantajalla on oikeus irtisanoa vakuutus vakuutusmaksukauden lopussa.

3. Oikeudessamme on koko joukko erilaisia pätemättömyysperusteita, jotka voivat saada aikaan sopimuksen pätemättömyyden. Mikä seuraavista pätemättömyyttä koskevista väitteistä ei pidä paikkaansa?

- a) Sopimuksen pätemättömyys tarkoittaa ennen kaikkea sitä, että pätemättömään sopimukseen perustuvia vaatimuksia ei voida panna täytäntöön tuomioistuiniteitse.
- b) Vajaavaltaisuudesta seuraava pätemättömyys korjaantuu, jos vajaavaltaisen edunvalvoja hyväksyy sopimuksen siitä tiedon saatuaan.
- c) Kunnianvastainen ja arvoton menettely on tärkein oikeustoimilaisissa säädellyistä väärinkäytösperusteista.
- d) Tuomioistuin ottaa yleensä omasta aloitteestaan huomioon pätemättömyysperusteen.

4. Hinnanalennus voi tulla kyseeseen suorituksen virheellisyyden seurauksena esimerkiksi irtaimen esineen kaupassa. Mikä seuraavista hinnanalennukseen liittyvistä väitteistä ei pidä paikkaansa?

- a) Hinnanalennusta laskettaessa on useasti käytetty perusteena niitä korjauskustannuksia, joita sopimusvelkojalle on aiheutunut virheen poistamisesta.
- b) Hinnanalennusta ei voida yhdistää sopimuksen purkamiseen.
- c) Hinnanalennuksen määrää ei voida koskaan sovittaa kohtuussyiden nojalla, koska hinnanalennus tasoittaa kauppahinnan saatua virheellistä vastasuoritusta vastaavaksi.
- d) Sopimusvelkoja saattaa olla samanaikaisesti oikeutettu niin hinnanalennukseen virheen johdosta kuin vahingonkorvaukseen vahingosta, jonka virhe on aiheuttanut.

5. Velallinen voi tietyissä tilanteissa vapautua velvoitteestaan tekemällä maksutalletuksen aluehallintovirastolle. Mikä seuraavista tällaiseen maksutalletukseen liittyvistä väitteistä pitää paikkansa?

- a) Maksutalletus tulee kyseeseen vain ja ainoastaan silloin, kun velkojaa ei onnistuta tavoittamaan tai kun oikean velkojan henkilöstä on epäselvyyttä.
- b) Velallinen ei voi torjua maksuviivästyksen seurauksia maksutalletuksen tekemisellä.
- c) Aluehallintovirastolle ilmoitetaan maksutalletusta tehtäessä syy, johon talletuksen tekeminen perustuu, ja seikat, joiden tunteminen on tarpeen, jotta varat voidaan luovuttaa niihin oikeutetulle.
- d) Maksutalletus voidaan tietyin edellytyksin tehdä aluehallintoviraston sijasta velallisen kotipaikan käräjäoikeuteen.

6. Ankaran vastuun tilanteissa korvausvelvollisuus ei edellytä vahingonaiheuttajan tuottamuksellista käyttäytymistä. Mikä seuraavista ankaraan vastuuseen liittyvistä väitteistä pitää paikkansa?

- a) Ankarasta vastuu tulee kyseeseen vain, kun siitä on säädetty nimenomaisesti lainsäädännössä.
- b) Ankaralle vastuulle rakentuvia erityislakeja ovat esimerkiksi tuotevastuulaki, ydinvastuulaki ja raideliikennevastuulaki.
- c) Ankaraan vastuuseen vetoavan vahingonkärsijän ei yleensä tarvitse osoittaa, että vahinko on syy-yhteydessä toimintaan, josta toinen vastaa ankaran vastuun nojalla.
- d) Ympäristövahinkolain järjestelmässä ei tunneta korvauksen tuomitsemista etukäteiskorvauksena.

7. Reklamaatiolla eli virheilmoituksella tarkoitetaan ilmoitusta siitä, että velkoja pitää saamaansa suoritusta sopimuksenvastaisena. Mikä seuraavista reklamaatioon liittyvistä väitteistä ei pidä paikkaansa?

- a) Jos velkoja ei reklamoi havaitsemastaan virheestä kohtuullisessa ajassa, lähtökohtana on, että hän menettää oikeutensa vedota virheeseen.
- b) Reklamaatio on yleensä tehtävä kirjallisesti, jos osapuolet eivät ole etukäteen sopineet, että kirjallisuusvaatimusta ei noudateta.
- c) Reklamaatiovaatimuksen täyttämiseen riittää yleisluontoinen virheestä ilmoittaminen ilman, että velkojan tarvitsisi vielä reklamaation yhteydessä esittää yksilöityjä hinnanalennuksen tai vahingonkorvauksen kaltaisia vaatimuksia.

d) Reklamaation puuttumisen oikeudellista merkitystä arvioitaessa tulee huomiota kiinnittää siihen, onko velallisen sopimusrikkomus ollut tahallinen tai törkeän huolimaton tai onko velallinen menetellyt kunnianvastaisesti ja arvottomasti.

8. Velvoiteoikeudessa tarkastellaan muun ohella perusteettoman edun palautusta koskevaa normistoa. Mikä seuraavista perusteettoman edun palautukseen liittyvistä väitteistä pitää paikkansa?

a) Perusteettoman edun palautuksesta säädetään suhteellisen kattavasti lainsäädännössä.

b) Perusteettoman edun palautus edellyttää muun ohella tappion kärsineen osapuolen erehdystä tai muuta virhettä.

c) Liikasuoritus, kuten liiallinen palkka, tulee pääsääntöisesti palauttaa perusteettomana etuna, vaikka suorituksen vastaanottaja olisi vilpittömästi uskonut suorituksen olleen oikeamääräisen.

d) Jos velallinen maksaa vanhentuneen velan, lähtökohtana on, että velallinen voi saada suorituksen takaisin, koska muuten velkoja saisi perusteetonta etua.

9. Henkilövahingot ovat yksi vahingonkorvauslaissa mainittu vahinkolaji. Mikä seuraavista henkilövahinkoihin liittyvistä väitteistä pitää paikkansa?

a) Henkisistä häiriötiloista ei voida koskaan tuomita korvausta vahingonkorvauslaissa olevien henkilövahinkoja koskevien sääntöjen mukaan.

b) Henkilövahingon kärsineellä ei vahingonkorvauslain mukaan ole oikeutta korvaukseen ansionmenetyksestä.

c) Kun korvaus määrätään pysyvästä haitasta vahingonkorvauslain nojalla, korvausta korottavana tekijänä voidaan ottaa huomioon henkilövahingosta vahinkoa kärsineelle aiheutunut elämänlaadun erityinen heikentyminen.

d) Oikeus korvaukseen on vahingonkorvauslain nojalla vain sillä, joka on henkilövahingon välitön kärsijä.

10. Sopimusvapauteen kuuluu muun ohella vapaus valita mieleinen sopimuskumppani ja vapaus päättää siitä, haluaako henkilö ylipäätään sitoutua sopimukseen. Toisinaan pätee kuitenkin sopimuspakko. Mikä seuraavista sopimuspaktoon liittyvistä väitteistä ei pidä paikkaansa?

a) Välttämättömiä suorituksia tarjoavat alueellisessa tai muussa monopoliasemassa olevat yritykset ovat monesti sopimuspakon alaisia.

b) Esimerkiksi asiakkaan heikko maksukyky voi olla syynä sille, että elinkeinonharjoittaja ei halua tehdä sopimusta kyseessä olevan asiakkaan kanssa.

c) Sopimuspaktoon liittyy aina myös se, ettei elinkeinonharjoittaja saa vaatia asiakkaalta vakuutta.

d) Liikennevakuutuksen myöntämistä sitä hakevalle voidaan käyttää yhtenä esimerkkinä sopimuspakosta.

TEHTÄVÄ 2.

Jokaiseen monivalintakysymykseen on vain yksi oikea vastaus (a, b, c tai d). Merkitse vastauksesi selkeästi erillisen vastauslomakkeen kohtaan ”Tehtävä 2”. Jos et halua vastata kysymykseen, tee merkintä kohtaan ”ei vastausta”. Jokaisesta oikeasta vastauksesta annetaan yksi piste (+1 piste) ja jokaisesta väärästä vastauksesta vastaavasti vähennetään yksi piste (-1 piste). Mikäli vastaaja tekee merkinnän kohtaan ”ei vastausta”, kysymyksestä ei anneta eikä vähennetä pistettä (0 pistettä). Mikäli vastaaja ei tee merkintää mihinkään kohtaan (mukaan lukien ”ei vastausta” kohta), vastausta pidetään vääränä ja hän menettää yhden pisteen (-1 piste). Vastaavasti mikäli vastaaja tekee merkinnän yhtä useampaan kohtaan, vastausta pidetään automaattisesti vääränä ja hän menettää yhden pisteen (-1 piste). Tehtävän enimmäispistemäärä on 10 pistettä ja vähimmäispistemäärä 0 pistettä.

Vastaa kysymyksiin ”*Suomi ja Euroopan unionin sosiaalioikeudellinen sääntely*” -kirjan perusteella.

1. Mikä seuraavista sosiaalioikeutta kuvaavista väitteistä ei pidä paikkaansa?

- a) Sosiaalioikeuden oikeudenalana voidaan katsoa kuuluvan osaksi yksityisoikeutta, mutta siinä on myös julkisoikeudellisia piirteitä.
- b) Sosiaalioikeus kattaa kaikki ne oikeusjärjestykseen sisältyvät oikeusnormit, jotka määrittävät suoraan tai epäsuorasti yksilöiden oikeutta sosiaaliturvaan.
- c) Sosiaalioikeudellisia periaatteita ovat esimerkiksi myönteisen tulkinnan ensisijaisuus, tarveperiaate ja itsemääräämisoikeus.
- d) Sosiaaliturvajärjestelmän perusrakenteeseen kuuluu toimeentuloturva, sosiaalihuolto ja terveydenhuolto.

2. Mikä seuraavista oikeuslähdeoppia koskevista väittämistä ei pidä paikkaansa?

- a) Vakiintuneen oikeuslähdeopin mukaan oikeuslähteet voidaan jakaa 1) vahvasti velvoittaviin, 2) heikosti velvoittaviin ja 3) sallittuihin oikeuslähteisiin.
- b) Tuomarilla ei ole velvollisuutta käyttää sallittuja oikeuslähteitä oikeuslähteinä.
- c) Tuomari ei saa missään tapauksessa poiketa ratkaisutoiminnassaan vahvasti tai heikosti velvoittavista oikeuslähteistä.
- d) Perustuslailla on perustuslain mukaisesti etusija sen kanssa ristiriidassa olevaan asetukseen tai muun lakia alemmanasteiseen säädökseen.

3. Mitä seuraavista ei katsota kuuluvaksi Euroopan unionin (EU) primäärioikeuteen?

- a) EU:n perustamissopimukset
- b) EU:n perustamissopimusten pöytäkirjat
- c) EU:n toimielinten antamat asetukset ja direktiivit
- d) EU:n perusoikeuskirja

4. EU:n sosiaaliturva-asetus (EY 883/2004) tuli voimaan 1.5.2010. Mikä seuraavista ei kuulu neljään peruseriaatteeseen, joiden päälle sosiaaliturva-asetus rakentuu?

- a) EU-kansalaisen etusijaperiaate
- b) Yhdenvertaisen kohtelun periaate
- c) Kausien yhteenlaskemisen periaate

d) Etuuksien maastavietävyyden periaate

5. Mikä seuraavista etuuksista kuuluu EU:n sosiaaliturva-asetuksen (EY 883/2004) asialliseen soveltamisalaan?

- a) toimeentulotuki
- b) äitiysavustus
- c) yleinen asumistuki
- d) kotihoidon tuki

6. Mikä seuraavista suomalaista eläkejärjestelmää koskevista väitteistä ei pidä paikkaansa?

- a) Suomen lakisääteinen ja pakollinen eläketurva koostuu kahdesta järjestelmästä: perustoimeentuloa turvaavasta kansaneläke- ja takuueläkejärjestelmästä sekä ansiosidonnaisesta työeläkejärjestelmästä.
- b) Kansaneläke ja takuueläke ovat työskentelyperusteisia sosiaalietuuksia, kun taas ansiosidonnainen työeläke on asumisperusteinen sosiaalietuus.
- c) Sekä kansaneläkejärjestelmä että työeläkejärjestelmä sisältävät pääasiassa kolmentyyppisiä eläkkeitä: vanhuuseläke, työkyvyttömyyseläke ja perhe-eläke.
- d) Kansaneläkettä maksetaan vain siinä tapauksessa, että henkilöllä ei ole työeläketuloja laisinkaan tai hänen työeläkkeensä jää alle säädetyn rajan. Vuonna 2017 tuo raja oli noin 1300 euroa.

7. Mikä seuraavista sairausvakuutusjärjestelmää koskevista väitteistä pitää paikkansa?

- a) Sairaanhoidokorvaukset, joilla korvataan sairaanhoidosta aiheutuvia kustannuksia, sekä erilaiset päivärahaetuudet, joilla korvataan esimerkiksi sairaudesta aiheutuvaa ansionmenetystä, ovat suomalaisen sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaisia sosiaalietuuksia.
- b) Korvaukset sairauden hoitoon liittyvistä matkakustannuksista eivät kuulu suomalaisen sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaisen korvattavuuden piiriin.
- c) Suomalainen sairausvakuutusjärjestelmä on aiemmin perustunut kansalaisuuden periaatteeseen. Tällä tarkoitetaan sitä, että aiemmin sairausvakuutuslain mukaan oikeus lain mukaisiin etuuksiin syntyi ainoastaan Suomen kansalaisuuden perusteella. Tämän vuoksi järjestelmäämme on jouduttu muuttamaan EU:n vaikutuksesta johtuen asumisperiaatteen suuntaan.
- d) Euroopan unionin sosiaaliturva-asetuksessa (EY 883/2004) ei tehdä erottelua rahamääräisten sairausetuuksien ja luontoisetuuksina pidettävien sairausetuuksien välillä.

8. Työntekijä A on toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa yritys B:hen. Työnantaja ja työntekijä ovat suomalaisia ja työn suorituspaikka on Suomi. Työntekijä A:n kuukausiansio yrityksessä on 1000 euroa. A loukkaantuu työtehtävissään rakennustyömaalla nostaessaan sementtisäkkiä siten, että hänen olkapäässään tuntuu äkillinen kova kipu ja hänen olkapäänsä kiertäjäkalvosin repeää. Mikä seuraavista väittämistä pitää paikkansa edellä olevaan tapauskuvaukseen liittyen?

- a) Työnantaja, yritys B ei ole velvollinen Suomen työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015) nojalla vakuuttamaan työntekijä A:ta työtaturman ja ammattitaudin varalta edellä olevan tapauskuvauksen perusteella.
- b) *Tapaturma* on Suomen työtaturma- ja ammattitautilaissa (459/2015) määritelty ”ulkoisesta tekijästä johtuvaksi yllättäväksi tapahtumaksi, joka aiheuttaa työntekijälle pysyvän vamman tai sairauden”.
- c) Jos tapahtumassa on kyse Suomen työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015) mukaisesta tapaturmasta, A:lla ei ole oikeutta kyseisen lain nojalla saada korvausta ansionmenetyksestä.
- d) Mikään edellä olevista väittämistä a–c ei pidä paikkaansa.

9. Mikä seuraavista perhe-etuuksia koskevista väittämistä ei pidä paikkaansa?

- a) EU:n sosiaaliturva-asetuksen (EY 883/2004) mukaan perhe-etuudella tarkoitetaan luontois- tai rahaetuuksia, jotka on tarkoitettu korvaamaan perheestä aiheutuvia kustannuksia, lukuun ottamatta asetuksen liitteessä I mainittuja elatustukia ja erityisiä synnytys- ja adoptioavustuksia.
- b) Suomessa perhe-etuuksiksi lasketaan muun muassa äitiys-, isyys- ja vanhempainraha, lapsilisä sekä kotihoidon tuki.
- c) EU:n sosiaaliturva-asetuksen (EY 883/2004) mukaan henkilöllä on oikeus perhe-etuuksiin toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, myös toisessa jäsenvaltiossa asuvien perheenjäsenten osalta. Tämä tarkoittaa sitä, että jos henkilö X työskentelee jäsenvaltiossa A, mutta hänen puolisonsa ja lapsensa asuvat jäsenvaltiossa B, jäsenvaltio A maksaa lapsista perhe-etuuksia lainsäädäntönsä mukaisesti.
- d) EU:n sosiaaliturva-asetuksen (EY 883/2004) mukaan tilanteessa, jossa henkilöllä on oikeus perhe-etuuksiin samanaikaisesti eri jäsenvaltioiden lainsäädännön perusteella mutta eri perustein, noudatetaan seuraavaa etusijajärjestystä: perhe-etuus maksetaan ensisijaisesti asumisen perusteella, toissijaisesti palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen perusteella ja viimeisenä eläkkeensaamisen perusteella.

10. Mikä seuraavista väittämistä pitää paikkansa?

- a) EU:n sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamiseen tähtäävän sääntelyn tavoitteena ei ole työntekijöiden vapaan liikkuvuuden turvaaminen ja sisämarkkinoiden luominen, vaan jäsenmaiden sosiaaliturvajärjestelmien yhdenmukaisuuden saavuttamista voidaan pitää itseisarvona.
- b) Voidaan sanoa, että EU:n harjoittaman sosiaaliturvajärjestelmien koordinaatiopolitiikan myötä jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmät ovat kaikki täysin samanlaisia.
- c) Euroopan unionin jäsenmaiden voidaan katsoa kannattavan Euroopan unionin yhteistä sosiaalipolitiikkaa, sillä yhteinen sosiaalipolitiikka edistää merkittävästi Euroopan unionin sisämarkkinoiden kehittymistä.
- d) Mikään edellä olevista väittämistä a–c ei pidä paikkaansa.

TEHTÄVÄ 3.

Jokaiseen monivalintakysymykseen on vain yksi oikea vastaus (a, b, c tai d). Merkitse vastauksesi selkeästi erillisen vastauslomakkeen kohtaan ”Tehtävä 3”. Jos et halua vastata kysymykseen, tee merkintä kohtaan ”ei vastausta”. Jokaisesta oikeasta vastauksesta annetaan yksi piste (+1 piste) ja jokaisesta väärästä vastauksesta vastaavasti vähennetään yksi piste (-1 piste). Mikäli vastaaja tekee merkinnän kohtaan ”ei vastausta”, kysymyksestä ei anneta eikä vähennetä pistettä (0 pistettä). Mikäli vastaaja ei tee merkintää mihinkään kohtaan (mukaan lukien ”ei vastausta” kohta), vastausta pidetään vääränä ja hän menettää yhden pisteen (-1 piste). Vastaavasti mikäli vastaaja tekee merkinnän yhtä useampaan kohtaan, vastausta pidetään automaattisesti vääränä ja hän menettää yhden pisteen (-1 piste). Tehtävän enimmäispistemäärä on 10 pistettä ja vähimmäispistemäärä 0 pistettä.

Vastaa kysymyksiin ”*Rikoksen ja rangaistuksen äärellä*” -kirjan, siinä yhteisen rangaistuksen mittaamisesta esitetyn peukalosäännön sekä valintakokeen ohessa (sivut 19–22) jaettujen rikoslain (39/1889) säännösten perusteella. Voit lähteä siitä, ettei rikosten välillä vallitse keskinäistä yhteyttä, ellei toisin todeta tehtävänannossa.

Tuomioistuin olisi erikseen arvioituna tuominnut ankarimmaksi arvioimastaan *rikoksesta A* Laabanille 3 vuoden vankeusrangaistuksen. *Rikokseen A* johtanut tapahtumienkulku oli seuraava: Laaban oli helmikuun 1. päivänä vuonna 2018 ensin tönäissyt Eeron sillankaiteen yli noin neljä metriä alempana sijainneelle kivetykselle. Sen jälkeen Laaban oli mennyt tajuttomana maassa maanneen Eeron luo ja useaan kertaan lyönyt Eeroa päähän ja vartaloon. Tuomioistuimen mukaan tapon yrityksen edellyttämä tahallisuus ei tilanteessa täytynyt. Tuomioistuin kuitenkin totesi, että Laaban oli kiistatta tahallaan tehnyt Eerolle ruumiillista väkivaltaa, minkä lisäksi rikos oli tehty erityisen raa’alla ja julmalla tavalla. Tuomioistuin myös arvioi, että rikosta oli myös kokonaisuutena arvostellen pidettävä törkeänä.

Rikoksesta B tuomioistuin olisi erikseen arvioituna tuominnut Laabanille 9 kuukauden vankeusrangaistuksen. *Rikokseen B* johtanut tapahtumienkulku oli seuraava: Laaban oli hankkiakseen itselleen oikeudetonta taloudellista hyötyä erehdyttänyt Kansaneläkelaitoksen henkilökuntaa asumistukiasiassa. Erehdyttäminen oli tapahtunut siten, että Laaban oli asumistukea koskevilla hakemuksissaan vuosilta 2011–2017 jättänyt ilmoittamatta merkittävän osan työtuloistaan. Erehdyksen seurauksena Kansaneläkelaitos oli maksanut Laabanille ja tämän avopuolisolle perusteettomasti asumistukea kyseisiltä vuosilta yhteensä 10 000 euroa. Kiistatonta oli, että Laabanin tahallisen menettelyn seurauksena Kansaneläkelaitokselle oli aiheutunut 10 000 euron suuruinen vahinko. Tuomioistuimen mukaan rikoksella oli tavoiteltu huomattavaa taloudellista hyötyä. Koska rikos oli kohdistunut yhteiskunnan tarjoamiin sosiaalietuuksiin ja se oli jatkunut pitkähkön ajan, rikosta oli myös kokonaisuutena arvostellen pidettävä törkeänä.

1. Voidaanko syyteneuvottelua soveltaa *rikoksessa A*? Valitse väittämä, joka pitää paikkansa.

- a) kyllä sillä edellytyksellä, että Laaban tunnustaa rikoksen ja suostuu asian käsittelyyn tunnustamisoikeudenkäynnissä
- b) kyllä sillä edellytyksellä, että Eero on ilmoittanut esitutkinnassa, ettei hänellä ole vaatimuksia asiassa
- c) ei koska kyse on rikoksesta, joka on rajattu syyteneuvottelun ulkopuolelle
- d) mikään edellä olevista väittämistä a–c ei pidä paikkaansa

2. Oletetaan nyt, että *rikoksista A ja B* määrätään yhteinen rangaistus. Jos noudatetaan Hyttisen ja Tapanin peukalosääntöä, kuinka pitkän yhteisen vankeusrangaistuksen tuomioistuin mittaa *rikoksista A ja B*?

- a) 4 vuoden
- b) 3 vuoden ja 9 kuukauden
- c) 3 vuoden ja 3 kuukauden
- d) 2 vuoden ja 9 kuukauden

3. Minkä pykälän mukaisesta rikoksesta *rikoksessa A* on kyse?

- a) rikoslain 21 luvun 1 §:n
- b) rikoslain 21 luvun 2 §:n
- c) rikoslain 21 luvun 5 §:n
- d) rikoslain 21 luvun 6 §:n

4. Mistä rikoksesta *rikoksessa B* on kyse?

- a) petoksesta
- b) törkeästä petoksesta
- c) lievästä petoksesta
- d) vakuutuspetoksesta

5. Oletetaan, että Laaban oli 1,5 promillen humalassa *rikokseen A* johtaneen tapahtumienkulun aikana, koska oli aiemmin samana päivänä nauttinut useita annoksia alkoholia paikallisessa ravintolassa. Mikä vaikutus Laabanin itseaiheutetulla päihtymyksellä olisi *rikoksen A* rikosoikeudellisen arviointiin?

- a) Laabania olisi automaattisesti pidettävä syyntakeettomana ja rangaistusvastuusta vapaana
- b) itseaiheutettu päihtymys poistaisi Laabanin teon tahallisuuden
- c) Laabanin itseaiheutettua päihtymystä ei otettaisi syyntakeisuusarvioinnissa huomioon, ellei siihen ole erityisen painavia syitä.
- d) mikään edellä olevista väittämistä a–c ei pidä paikkaansa

6. Oletetaan, että Laabanin avopuolison merkityksestä *rikoksen B* toteutumiseksi saadaan uutta tietoa.

Avopuolison ei voida katsoa tehneen *rikosta B* yhdessä syyntakeisen Laabanin kanssa. Avopuoliso on kuitenkin tahallaan taivuttanut Laabanin *rikokseen B*. Mistä osallisuusmuodosta avopuolison menettelyssä on kyse?

- a) rikoskumppanuudesta
- b) välillisestä tekemisestä
- c) yllytyksestä
- d) avunannosta

7. Oletetaan vielä, että olisi olemassa *rikos C*, joka otettaisiin huomioon yhteistä rangaistusta määrättäessä.

Oletetaan, että *rikoksen C* tapahtumienkulku olisi seuraava: Laaban oli saanut ystävältään Kaarloilta säilytettäväksi arvokkaan maalauksen, koska Kaarlon asunnossa oli ilmennyt kosteusongelmia ja Kaarlo pelkäsi taulun menevän homeitiöitä täynnä olevassa asunnossaan pilalle. Äkillisen rahapulan iskiessä Laaban oli kuitenkin anastanut hallussaan pitämänsä maalauksen ja myynyt sen saadakseen rahaa vuokran maksuun. Kiistatonta oli, että Laaban oli tahallaan anastanut taulun. Minkä pykälän mukaisesta rikoksesta *rikoksessa C* on kyse?

- a) rikoslain 28 luvun 1 §:n
- b) rikoslain 28 luvun 2 §:n
- c) rikoslain 28 luvun 3 §:n

d) rikoslain 28 luvun 4 §:n

8. Oletetaan edelleen, että rikos C otettaisiin rikosten A ja B ohella huomioon yhteistä rangaistusta mitattaessa. Oletetaan vielä, että tuomioistuin olisi erikseen arvioituna tuominnut rikoksesta C Laabanille 3 kuukauden vankeusrangaistuksen. Mikä olisi tällöin rikoksen C merkitys kokonaissanktiota mitattaessa rikoksista A, B ja C.

a) se ei lisää merkittävästi kokonaissanktiota

b) 3 kuukautta

c) 6 kuukautta

d) 9 kuukautta

9. Oletuksena on ollut, ettei tehtävänannossa käsiteltyjen rikosten välillä vallitse keskinäistä yhteyttä. Hyttinen ja Tapani mainitsevat kuitenkin rikosten keskinäisen yhteyden seikkana, joka on otettava huomioon yhteistä rangaistusta mitattaessa. Mikä seuraavista väittämistä pitää paikkansa?

a) rikosten keskinäinen yhteys koventaa automaattisesti yhteistä rangaistusta

b) rikosten keskinäinen yhteys lieventää automaattisesti yhteistä rangaistusta

c) joissain tilanteissa rikosten keskinäinen yhteys voi vaikuttaa yhteistä rangaistusta lieventävästi ja joskus taas sitä koventavasti

d) mikään edellä olevista väittämistä a–c ei pidä paikkaansa

10. Oletetaan lopuksi, että rikoksia A, B ja C arvioitaisiin erikseen. Missä niistä vankeusrangaistusta ei missään olosuhteissa voitaisi tuomita ehdollisena?

a) rikoksessa A

b) rikoksessa B

c) rikoksissa A ja B

d) vankeusrangaistus on mahdollista tuomita ehdollisena rikoksissa A, B ja C

TEHTÄVÄ 4.

Jokaiseen monivalintakysymykseen on vain yksi oikea vastaus (a, b, c tai d). Merkitse vastauksesi selkeästi erillisen vastauslomakkeen kohtaan ”Tehtävä 4”. Jos et halua vastata kysymykseen, tee merkintä kohtaan ”ei vastausta”. Jokaisesta oikeasta vastauksesta annetaan yksi piste (+1 piste) ja jokaisesta väärästä vastauksesta vastaavasti vähennetään yksi piste (-1 piste). Mikäli vastaaja tekee merkinnän kohtaan ”ei vastausta”, kysymyksestä ei anneta eikä vähennetä pistettä (0 pistettä). Mikäli vastaaja ei tee merkintää mihinkään kohtaan (mukaan lukien ”ei vastausta” kohta), vastausta pidetään vääränä ja hän menettää yhden pisteen (-1 piste). Vastaavasti mikäli vastaaja tekee merkinnän yhtä useampaan kohtaan, vastausta pidetään automaattisesti vääränä ja hän menettää yhden pisteen (-1 piste). Tehtävän enimmäispistemäärä on 10 pistettä ja vähimmäispistemäärä 0 pistettä.

Vastaa seuraaviin kysymyksiin valintakokeen ohessa (sivut 23–24) jaettujen varainsiirtoverolain (931/1996) säännösten perusteella. Tehtävässä kuvatut oikeustoimet sekä annetut rahasummat ja arvot oletetaan tosiksi ja voimassa olevan muun lainsäädännön mukaisiksi. Kysymyksiin vastataan ainoastaan annettujen tosiseikkojen ja varainsiirtoverolain säännösten perusteella.

1. Anna ostaa kiinteistön, jonka kauppahinnaksi sovitaan 200.000 euroa. Hän maksaa 150.000 euroa käteisellä ja antaa loppusummasta vastikkeena 50.000 euron arvoisen autonsa. Mistä summasta Annan on suoritettava veroa?

- a) 8.000 €
- b) 50.000 €
- c) 150.000 €
- d) 200.000 €

2. Anna myy omakotitalokiinteistönsä Markukselle 189.000 euron kauppahinnalla. Markus maksaa osan kauppahinnasta käteisellä ja antaa loppusummasta vastikkeena 47.000 euron arvoisen kesämökkikiinteistönsä. Kenelle ja millä perusteella kaupasta syntyy varainsiirtoverovelvollisuus?

- a) Vain Annalle luovutuksensa perusteella.
- b) Ei kenellekään, sillä kiinteistöjen vaihto on verovapaata luovutusta.
- c) Sekä Annalle että Markukselle, sillä vero on suoritettava kummastakin luovutuksesta.
- d) Vain Markukselle saamansa luovutuksen perusteella.

3. Annan ja Markuksen avioliitto päättyy eroon, ja osapuolet ryhtyvät laatimaan ositusta. Jaettavana olevaan varallisuuteen kuuluvat yhteisesti omistetut omakotitalo- ja kesämökkikiinteistöt sekä yhteinen pankkitili. Osapuolet sopivat siitä, että Anna luopuu osuudestaan omakotitalokiinteistöön ja Markus luopuu tätä vastaan osuudestaan kesämökkiin ja luovuttaa yhteisellä pankkitilillä olevat varat Annalle. Kuka on verovelvollinen?

- a) Markus
- b) Anna
- c) Markus ja Anna kumpikin
- d) Ei kukaan

4. 42-vuotias Markus ja 34-vuotias Anna tekevät kummallekin ensimmäisen asunto-/kiinteistökaupan. Kumpikaan ei ole aiemmin omistanut asuntoa tai kiinteistöä. He ostavat vakituiseksi asunnokseen pienen omalla tontilla sijaitsevan omakotitalon, jonka omistussuhde jakautuu siten, että Markuksella on 55 % ja Annalla 45 %. Kuka on verovelvollinen?

- a) Markus
- b) Anna
- c) Markus ja Anna kumpikin
- d) Ei kukaan

5. Sisarukset Erkki, Anna ja Ilmo omistavat yhdessä kiinteistön, jonka arvo on 300.000 euroa. Kukin heistä omistaa 1/3 kiinteistöstä. Sisarukset haluavat purkaa yhteisomistussuhteen muuttamalla omistuksen alueelliseksi halkomiseksi kutsutulla kiinteistötoimituksella. Kuinka paljon sisarusten olisi maksettava toimenpiteen johdosta varainsiirtoveroa yhteensä?

- a) 0 €
- b) 4.000 €
- c) 8.000 €
- d) 12.000 €

6. Sisarukset Erkki, Anna ja Ilmo omistavat yhdessä tasaosuuksin kolme vierekkäistä rantamökkiä, joista kukin muodostaa oman kiinteistönsä. Sisarukset haluavat lakkauttaa yhteisomistuksensa siten, että jokainen saa yksin omistukseensa yhden rantamökin. Mökkiosuuksien luovutukset toteutetaan siten, että Anna ja Ilmo saavat kumpikin 50.000 euron arvoiset vaatimattomat mökit ja Erkki saa suurimman 200.000 euron arvoisen mökin. Lisäksi Erkki joutuu maksamaan vastikkeena Annalle ja Ilmolle 50.000 euroa kummallekin. Verohallinnon varainsiirtoverotusta koskevan yhtenäistämisoikeuden mukaan *kiinteistön yhteisomistussuhteen purkaminen tarkoittaa määräosaisen omistuksen muuttamista alueelliseksi kiinteistön muodostamistoimenpitein (halkomalla tai lohkomalla)*. Kuka on lain mukaan verovelvollinen, kun lakia tulkitaan yllä mainitun ohjeen mukaisesti?

- a) Ei kukaan
- b) Kaikki kolme
- c) Vain Erkki
- d) Vain Anna ja Ilmo

7. Anna luovuttaa 100.000 euron arvoisen kiinteistönsä perustamalleen osakeyhtiö X:lle. Minkä verran luovutuksen saajan on maksettava varainsiirtoveroa?

- a) 4 % kauppahinnasta.
- b) 4 % kiinteistön käyvästä arvosta luovutushetkellä.
- c) 4 % kiinteistön käyvästä arvosta yhtiön purkautuessa.
- d) Luovutus ei synnytä verovelvollisuutta.

8. Anna ostaa uuden talon ja tekee 300.000 euron arvoisen kiinteistökauppasopimuksen 1.8.2017, jolloin hänen on haettava ostamalleen kiinteistölle lainhuutoa viimeistään 1.2.2018. Lainhuudon hakeminen, kuten myös varainsiirtoveron maksaminen unohtuvat ja Anna hoitaa nämä vasta 25.2.2018. Mitä veroseuraamuksia Annalle kokonaisuudessaan aiheutuu?

- a) Varainsiirtovero kiinteistön luovutuksesta 12.000 € eikä muita seuraamuksia.
- b) Varainsiirtovero 12.000 € ja verolle viivästyskorostus 20 % jokaiselta alkavalta kuudelta kuukaudelta eli yhteensä 14.400 €.
- c) Varainsiirtovero 4 % kauppahinnasta, verolle viivästyskorostus 20 % jokaiselta alkavalta kuudelta kuukaudelta ja viivästyskorko maksamatta jätetylle verolle eli 14.593,33 €.
- d) Varainsiirtovero 12.000 € ja sille veronlisäystä säädettyä maksupäivää seuraavasta päivästä alkaen.

9. Anna luovuttaa Markukselle omakotitalonsa kiinteistökaupalla 1.3.2018. Kauppahinnaksi sovitaan 100.000 euroa. Hakiessaan saannolleen lainhuutoa Markukselle selviää, että kiinteistön lainhuuto ei ole Annan, vaan tämän edesmenneen tätinsä nimissä. Anna on saanut kiinteistön perinnöksi 1.2.2017 allekirjoitetulla jakokirjalla. Minkä verran Markuksen on maksettava varainsiirtoveroa?

- a) 0 €. Markus ei ole verovelvollinen, sillä Anna sai kiinteistön perintönä.
- b) 4.000 €. Markuksen on maksettava varainsiirtovero vain oman saantonsa perusteella, sillä Annan saanto oli verovapaa.
- c) 8.000 €. Markuksen on maksettava varainsiirtovero oman saantonsa perusteella ja lisäksi viivästyskorostus Annan laiminlyönnin vuoksi.
- d) 12.000 €. Markuksen on maksettava varainsiirtovero oman saantonsa lisäksi Annan aikaisemmasta saannosta viivästyskorotuksineen.

10. Markus luovuttaa yhtiölle aiemmin testamentilla saamansa rantakiinteistön irtaimistoinen vastikkeena 200.000 euron arvoista yhtiön osuutta vastaan. Kiinteistön irtaimistoon kuuluu muun muassa moottorivene. Markuksen testamentilla saaman koko omaisuuden arvoksi on perunkirjaan merkitty 175.000 euroa. Pelkän kiinteistön todennäköiseksi markkinahinnaksi Markus arvelee 150.000 euroa. Luovutussovituksessa ei kuitenkaan erikseen eritellä irtaimiston ja kiinteistön arvoja. Minkä verran yhtiön on suoritettava varainsiirtoveroa?

- a) 0 €, sillä verovelvollisuutta ei synny.
- b) 4 % Markuksen luovuttaman omaisuuden perunkirjaan merkitystä arvosta.
- c) 4 % Markuksen kiinteistölle antamasta hinta-arviosta.
- d) 4 % vastikkeena antamansa yhtiön osuuden arvosta.

TEHTÄVÄ 5.

Vastaa tehtävään sille varattuun tilaan ”*Suomi ja Euroopan unionin sosiaalioikeudellinen sääntely*” -kirjan perusteella.

Sosiaaliturva-asetuksen III osaston 6 luvun työttömyysetuuksien yhteensovittamissäännösten pääsääntö ja poikkeukset? (10 p.)

Vastauksessa ei tarvitse käsitellä työttömyysetuuksien maastavietävyyttä eikä EU-tuomioistuimen linjauksia.

TEHTÄVÄ 6.

Vastaa tehtävän alakohtiin niille varattuun vastaustilaan ”*Velvoiteoikeuden perusteet*” -kirjan perusteella.

a) Yksityishenkilöt A ja B käyvät sopimusneuvotteluja A:n luona. A haluaisi ostaa B:lle kuuluvan kiinteistön, jonka kaupasta osapuolet ovat keskustelleet jo aiemmin. Osapuolet eivät kuitenkaan ole päässeet yksimielisyyteen kauppahinnasta. Osapuolet keskustelevat hinnasta ja A sanoo lopulta B:lle, että hän tarjoutuu ostamaan kiinteistön 50 000 eurolla. B miettii tarjousta muutaman sekunnin ajan ja ilmoittaa sitten hyväksyvänsä tarjouksen. Osapuolet alkavat miettiä tämän jälkeen, mitähän seuraavaksi tulisi tehdä kaupan loppuun saattamiseksi.

Vaikka sopimukselta ei yleensä edellytetä mitään erityistä muotoa, kiinteistönkauppaa koskee määrämuodon vaatimus. Kuinka A:n ja B:n on meneteltävä, jotta he saisivat aikaan sitovan kiinteistökaupan? (3 p.)

b) A:n luona käytävät sopimusneuvottelut jatkuvat edellisessä kohdassa mainitun yhteisymmärryksen saavuttamisen jälkeen. B on kiinnostunut A:lle kuuluvan kauniin veistoksen ostamisesta. A olisi valmis myymään taideteoksen 3 000 eurolla tehden tästä myyntitarjouksenkin, mutta B pitää tätä hintaa liian korkeana hyläten tarjouksen. Sopimusneuvottelut eivät johda tulokseen, ja B lähtee kotimatalle illan koittaessa. Postinkantaja tuo B:lle parin päivän kuluttua A:n lähettämän kirjeen, jonka B avaa saman tien sen saapumisen jälkeen. Kirjeen sisällä on lyhyt viesti, joka kuuluu seuraavasti: ”Hei, ajattelin vähän parantaa aiemmin tekemääni tarjousta. Eli: saat sen veistoksen itsellesi 2 500 eurolla. Terveisin A.”

Noin tunti kirjeen saapumisen jälkeen B:n puhelin soi. Soittajana on A, joka kysyy, onko B lukenut postejaan. B vastaa myöntävästi sanoen, että hän oli huomannut ja lukenut A:n lähettämän kirjeen. Lisäksi B sanoo hyväksyvänsä tarjouksen. A on hetken hiljaa ja sanoo sitten B:lle, että hän haluaakin peruuttaa tarjouksen. A ei selitä tarkemmin syitä peruuttamiselle.

Anna huolellisesti perusteltu vastaus siihen, syntyikö osapuolten välille sopimus, kun B ilmoitti hyväksyvänsä tarjouksen. Selvitä lisäksi yleisesti, kuinka oikeudessaamme suhtaudutaan tarjouksen peruuttamiseen. Sovella vielä näitä oppeja tapaukseen ja arvioi, oliko A:lla oikeutta peruuttaa tarjoustaan. (6 p.)

c) Jatketaan tarinaa siitä, mihin edellisessä kohdassa jäätiin. Oletetaan, että B suhtautuu hyväksyvästi A:n ilmoittamaan peruuttamiseen sanoen puhelimesta A:lle, että veistos saa jäädä A:n omistukseen. Sen sijaan B olisi kiinnostunut erästä toisesta A:lle kuuluvasta taideteoksesta eli tunnetun taiteilijan tekemästä maalauksesta, jonka B oli nähnyt kehyksineen A:n olohuoneen seinällä. B tekee A:lle puhelimesta ostotarjouksen (5 000 euroa) maalauksesta kehyksineen sanoen, että tarjous on voimassa viikon ajan ja että A voi antaa vastauksensa esimerkiksi sähköpostitse. A kiittää tarjouksesta ja lupaa harkita asiaa.

A päättää hyväksyä tarjouksen, ja hän toimittaa B:lle sähköpostitse ilmoituksen hyväksymisestä ennen tarjouksen voimassaoloajan päättymistä. A antaa viestille otsikoksi ”tarjouksen hyväksyminen” kirjoittaen seuraavasti: ”Hei, ja kiitokset vielä tarjouksestasi! Hyväksyn 5 000 euron ostotarjouksesi. Pidän kuitenkin maalauksen kehykset itselläni, sillä tarvitsen ne erästä toista taulua varten. Annan sinulle 100 euroa yhtä hyvien kehysten ostamista varten. Terveisin A.”

Analysoi viimeksi mainittuja, siis maalaukseen liittyviä, tapahtumia oikeustoimilaisissa olevan sopimuksen syntymistä koskevan sääntelyn näkökulmasta. (1 p.)

TEHTÄVÄ 7.

Vastaa tehtävään sille varattuun tilaan ”*Rikoksen ja rangaistuksen äärellä*” -kirjan perusteella.

Suomi on paras eli tuttavallisemmin SOP on merkittävä puolue kotimaisessa politiikassa. Viime aikoina puolueen kannatus on kuitenkin kääntynyt laskuun, mutta vielä edellisissä eduskuntavaaleissa SOP keräsi kolmanneksi eniten ääniä. Lisäksi SOP:llä on edelleen hallituksessa kolme ”ministerin salkkua”. Anu Neilikka on SOP:n suorasanaisten varapuheenjohtaja sekä istuva oikeusministeri. Oikeudellista koulutusta Neilikalla ei tosin ole, eikä hän myöskään juuri arvosta oikeusoppineita, koska ”kaiken maailman juristit ja perusoikeuspapit tuppaavat aina laittamaan kapuloita rattaisiin, kun uudistuksia pitäisi tehdä”.

Huolestuneena puolueensa laskevista kannatuslukemista Neilikka on ryhtynyt sosiaalisessa mediassa aktiiviseen kampanjaan, jolla hän kosiskelee puolueensa kansallismieliseksiin kuvattua kannatuspohjaa. Kampanjointi on tapahtunut pääasiassa kaikille avoimessa mikroblogipalvelussa, Whinerissa. Whinerilla on maailmanlaajuisesti satoja miljoonia käyttäjiä ja Suomessakin satoja tuhansia käyttäjiä. Helmikuun 21. päivänä klo 21:23 Neilikka kirjoittaa Whineriin seuraavan viestin, jossa hän hyökkää avoimesti etnistä *latungi*-vähemmistöä vastaan:

”Latungit ovat laiskoja, yhteiskunnan verorahoilla eläviä loisia, joita ilman suomalainen yhteiskunta voisi paljon paremmin. Suomi ei tarvitse latungien olemassaoloa alueellaan. Täten kehotan kaikki SOP:n arvot tunnustavia yhdistämään voimansa ja tarvittaessa voimakeinoin poistamaan tämän loisongelman, jotta suomalainen hyvinvointivaltio voi taas hyvin!”

Helmikuun 22. päivänä SOP:n puheenjohtaja Leila Kukka kritisoi voimakkein sanoin Neilikkaa ja toteaa ”SOP:n olevan pakotettu erottamaan Neilikka puolueesta tämän kirjoituksen vuoksi”. Vielä samana iltana Neilikka selvittää TV:n keskusteluohjelmassa kirjoituksensa motiiveja. Keskusteluohjelman isäntä tarjoaa Neilikalle mahdollisuutta lieventää kannanottoaan ja kysyy, ”sisältyykö Whiner-kirjoitukseen kenties satiirinen piirre”. Neilikka ei kuitenkaan tartu keskusteluohjelman isännän ojentamaan satiiri-korttiin, vaan toteaa tarkoitaneensa, mitä sanoo. Selvää on, että Neilikan kirjoituksen päämääränä on ollut edistää latungeihin kohdistuvaa vihaa.

Rikosoikeudellisen reagoinnin legitimizeettiä tapahtumienkuvauksen kaltaiseen menettelyyn on kotimaisessa vihapuheoikeuskäytännössä tavattu arvioida sananvapauden rajoitusperusteiden avulla. Esitä vaihtoehtoinen käsitys siitä, miten Anu Neilikan menettelyn rikosoikeudellista legitimizeettiä voidaan lähestyä. (10 p.)

TEHTÄVÄ 8.

Vastaa tehtävän alakohtiin niille varattuun vastaustilaan ”*Velvoiteoikeuden perusteet*” -kirjan perusteella.

Martti on huolellinen ja kuuliainen lakimies. Yli vuosi sitten talvella, 10.2.2017, hän oli iltapäivällä matkalla kauppaan ostamaan ruokaa. Talvi oli ollut pitkä ja kylmä: kovat pakkaset olivat alkaneet jo joulukuun alussa ja jatkuivat yhä helmikuussa. Martti käveli kotoaan kaupalle, mutta ylittäessään kauppaliike, yritys A:n piha-alue ja parkkipaikkaa Martti liukastui murtaen oikean nilkkansa ja rikkoen housunsa. Martin mielestä yritys A, jonka piha-alue ja parkkipaikka olivat täysin yleistä aluetta ja asiakkaiden kulkemiseen tarkoitettuja, oli laiminlyönyt alueen talvikunnossapidon. Piha oli hengenvaarallisen liukas, minkä vuoksi Martti oli kaatunut. Martti päättikin hakea vahingonkorvausta kärsimistään henkilö- ja esinevahingoista yritys A:lta 13.2.2017. Yritys A:lla on 1.3.2015 otettu toistaiseksi voimassa oleva vastuuvakuutus vakuutusyhtiö B:stä.

a) Anna arvioi yritys A:n vahingonkorvausvastuun syntymisestä ja Martille aiheutuneiden vahinkojen korvattavuudesta tapauksessa. (Vinkki: Kyse ei ole ankarasta vastuusta, ja talvikunnossapidon laiminlyönti tulee olettaa tapahtuneeksi). (6 p.)

b) Anna arvioi Martin mahdollisuudesta vaatia korvausta suoraan yritys A:n vastuuvakuutuksesta vakuutusyhtiö B:stä. (2 p.)

c) Ajatellaan, että yritys A on huhtikuussa 2017 maksanut Martille tämän vaatimat vahingonkorvaukset. Tänään, 15.5.2018, yritys A:n riskienhallintajohtaja tajuaa, että yritys A ei ole hyödyntänyt vastuuvakuutustaan vakuutusyhtiö B:stä, ja hän tekee korvaushakemuksen vakuutusyhtiölle. Anna arvioi yritys A:n mahdollisuudesta saada vastuunsa korvattua vastuuvakuutuksen perusteella. Vahingonkorvausvastuun syntymistä ei tarvitse tässä enää uudelleen arvioida. (2 p.)

AINEISTO TEHTÄVÄÄN 3.**Rikoslaki 19.12.1889/39****3 luku (13.6.2003/515)****Rikosoikeudellisen vastuun yleisistä edellytyksistä****1 § (13.6.2003/515)****Laillisuusperiaate**

Rikokseen syylliseksi saa katsoa vain sellaisen teon perusteella, joka tekohetkellä on laissa nimenomaan säädetty rangaistavaksi.

Rangaistuksen ja muun rikosoikeudellisen seuraamuksen on perustuttava lakiin.

4 § (13.6.2003/515)**Vastuukäyrä ja syyntakeisuus**

Rangaistusvastuun edellytyksenä on, että tekijä on teon hetkellä täyttänyt viisitoista vuotta ja on syyntakeinen. Tekijä on syyntakeeton, jos hän ei tekohetkellä kykene mielisairauden, syvän vajaamielisyyden taikka vakavan mielenterveyden tai tajunnan häiriön vuoksi ymmärtämään tekonsa tosiasiallista luonnetta tai oikeudenvastaisuutta taikka hänen kykynsä säädellä käyttäytymistään on sellaisesta syystä ratkaisevasti heikentynyt (*syyntakeettomuus*).

Jollei tekijä ole 2 momentin mukaan syyntakeeton, mutta hänen kykynsä ymmärtää tekonsa tosiasiallinen luonne tai oikeudenvastaisuus taikka säädellä käyttäytymistään on mielisairauden, vajaamielisyyden taikka mielenterveyden tai tajunnan häiriön vuoksi tekohetkellä merkittävästi alentunut (*alentunut syyntakeisuus*), on rangaistusta määrättäessä otettava huomioon, mitä 6 luvun 8 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään.

Päihitymistä tai muuta tilapäistä tajunnan häiriötä, johon tekijä on saattanut itsensä, ei oteta syyntakeisuusarvioinnissa huomioon, ellei siihen ole erityisen painavia syitä.

Jos tuomioistuimien jättää rikoksesta syytetyn hänen mielentilansa vuoksi rangaistukseen tuomitsematta, tuomioistuimen tulee, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, saattaa kysymys hänen hoidon tarpeestaan selvitettäväksi siten kuin mielenterveyslain (1116/1990) 21 §:ssä säädetään.

5 § (13.6.2003/515)**Syyksiluettavuus**

Rangaistusvastuun edellytyksenä on tahallisuus tai tuottamus.

Jollei toisin säädetä, tässä laissa tarkoitettu teko on vain tahallisen rangaistava.

Mitä 2 momentissa säädetään, koskee myös muualla laissa tarkoitettua tekoa, josta ankarimmaksi rangaistukseksi on säädetty enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta tai jota koskeva rangaistussäännös on annettu tämän lain voimaantulon jälkeen.

6 § (13.6.2003/515)**Tahallisuus**

Tekijä on aiheuttanut tunnusmerkistön mukaisen seurauksen tahallaan, jos hän on tarkoittanut aiheuttaa seurauksen taikka pitänyt seurauksen aiheutumista varmana tai varsin todennäköisenä. Seuraus on aiheutettu tahallaan myös, jos tekijä on pitänyt sitä tarkoittamaansa seuraukseen varmasti liittyvänä.

5 luku (13.6.2003/515)**Yrityksestä ja osallisuudesta****1 § (13.6.2003/515)****Yritys**

Rikoksen yrityksestä rangaistaan vain, jos yritys on tahallista rikosta koskevassa säännöksessä säädetty rangaistavaksi.

Teko on edennyt rikoksen yritykseksi, kun tekijä on aloittanut rikoksen tekemisen ja saanut aikaan vaaran rikoksen täyttymisestä. Rikoksen yritys on kysymyksessä silloinkin, kun sellaista vaaraa ei aiheudu, jos vaaran syntymättä jääminen on johtunut vain satunnaisista syistä.

Määrättäessä rangaistusta rikoksen yrityksestä sovelletaan, mitä 6 luvun 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa sekä 2 ja 4 momentissa säädetään, jollei yritystä ole tapaukseen soveltuvassa rikossäännöksessä rinnastettu täytettyyn tekoon.

3 § (13.6.2003/515)**Rikoskumppanuus**

Jos kaksi tai useammat ovat yhdessä tehneet tahallisen rikoksen, rangaistaan kutakin rikoksen tekijänä.

4 § (13.6.2003/515)**Välillinen tekeminen**

Tekijänä tuomitaan se, joka on tehnyt tahallisen rikoksen käyttäen välikappaleena toista, jota ei voida rangaista siitä rikoksesta syyntakeettomuuden tai tahallisuuden puuttumisen vuoksi taikka muusta rikosoikeudellisen vastuun edellytyksiin liittyvästä syystä.

5 § (13.6.2003/515)**Yllytys**

Joka tahallaan taivuttaa toisen tahalliseen rikokseen tai sen rangaistavaan yritykseen, tuomitaan yllytyksestä rikokseen kuten tekijä.

6 § (13.6.2003/515)**Avunanto**

Joka ennen rikosta tai sen aikana neuvoin, toimin tai muilla tavoin tahallaan auttaa toista tahallisen rikoksen tai sen rangaistavan yrityksen tekemisessä, tuomitaan avunannosta rikokseen saman lainkohdan mukaan kuin tekijä. Rangaistusta määrättäessä sovelletaan kuitenkin, mitä 6 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa sekä 2 ja 4 momentissa säädetään.

Yllytyksestä rangaistavaan avunantoon rangaistaan avunantona.

21 luku (21.4.1995/578)

Henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista

1 § (21.4.1995/578)

Tappo

Joka tappaa toisen, on tuomittava *taposta* vankeuteen määräajaksi, vähintään kahdeksaksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

2 § (21.4.1995/578)

Murha

Jos tappo tehdään

- 1) vakaasti harkiten,
- 2) erityisen raa'alla tai julmalla tavalla,
- 3) vakavaa yleistä vaaraa aiheuttaen tai
- 4) tappamalla virkamies hänen ollessaan virkansa puolesta ylläpitämässä järjestystä tai turvallisuutta taikka virkatoimen vuoksi

ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentehtäjä on tuomittava *murhasta* vankeuteen elinkaudeksi.

Yritys on rangaistava.

3 § (21.4.1995/578)

Surma

Jos tappo, huomioon ottaen rikoksen poikkeukselliset olosuhteet, rikoksentehtäjän vaikuttimet tai muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen lieventävien asianhaarojen vallitessa tehty, rikoksentehtäjä on tuomittava *surmasta* vankeuteen vähintään neljäksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

4 § (21.4.1995/578)

Lapsensurma

Nainen, joka synnytyksestä johtuvassa uupumuksessa tai ahdistuksessa surmaa lapsensa, on tuomittava *lapsensurmasta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

5 § (21.4.1995/578)

Pahoinkitely

Joka tekee toiselle ruumiillista väkivaltaa taikka tällaista väkivaltaa tekemättä vahingoittaa toisen terveyttä, aiheuttaa toiselle kipua tai saattaa toisen tiedottomaan tai muuhun vastaavaan tilaan, on tuomittava *pahoinkitelystä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

6 § (13.7.2001/654)

Törkeä pahoinkitely

Jos pahoinkitelyssä

- 1) aiheutetaan toiselle vaikea ruumiinvamma, vakava sairaus tai hengenvaarallinen tila,

- 2) rikos tehdään erityisen raa'alla tai julmalla tavalla tai
- 3) käytetään ampuma- tai teräasetta taikka muuta niihin rinnastettavaa hengenvaarallista välinettä

ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentehtäjä on tuomittava *törkeästä pahoinkitelystä* vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

6 a § (14.6.2013/435)

Törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelu

Joka 1–3 tai 6 §:ssä tarkoitetun rikoksen tekemistä varten

- 1) pitää hallussaan ampuma- tai teräasetta tai muuta niihin rinnastettavaa hengenvaarallista välinettä taikka välinettä, joka soveltuu erityisesti käytettäväksi välineenä rikoksessa,

- 2) sopii toisen kanssa tai laatii yksityiskohtaisen suunnitelman jonkin mainitun rikoksen tekemisestä tai
- 3) palkkaa, käskee tai muuten yllyttää toista mainitun rikoksen tekemiseen taikka lupautuu tai tarjoutuu tekemään sen

on tuomittava *törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelusta* vankeuteen enintään neljäksi vuodeksi.

Jos vaara rikoksen toteuttamisesta on ollut muista kuin satunnaisista syistä vähäinen taikka jos henkilö on vapaaehtoisesti luopunut rikoksen valmistelusta, estänyt sen jatkumisen tai muuten poistanut oman toimintansa merkityksen rikoksen valmistelussa, 1 momenttia ei kuitenkaan sovelleta.

7 § (21.4.1995/578)

Lievä pahoinkitely

Jos pahoinkitely, huomioon ottaen väkivallan, ruumiillisen koskemattomuuden loukkauksen tai terveyden vahingoittamisen vähäisyys taikka muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksentehtäjä on tuomittava *lievästä pahoinkitelystä* sakkoon.

12 § (21.4.1995/578)

Tappeluun osallistuminen

Joka ruumiillista väkivaltaa tekemällä tai muulla teolla osallistuu tappeluun tai hyökkäykseen, johon useat ottavat osaa ja jossa joku surmataa tai jollekulle tahallaan aiheutetaan vaikea ruumiinvamma tai vakava sairaus, on tuomittava, jos hänen oli syytä varoa tällaisen seurauksen aiheutuvan tappelusta tai hyökkäyksestä, *tappeluun osallistumisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

13 § (21.4.1995/578)

Vaaran aiheuttaminen

Joka tahallaan tai törkeällä huolimattomuudella aiheuttaa toiselle vakavan hengen tai terveyden vaaran, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä yhtä ankaraa tai ankarampaa rangaistusta, *vaaran*

aiheuttamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

28 luku (24.8.1990/769)

Varkaudesta, kavalluksesta ja luvattomasta käytöstä

1 § (24.8.1990/769)

Varkaus

Joka anastaa toisen hallusta irtainta omaisuutta, on tuomittava *varkaudesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi kuudeksi kuukaudeksi.

Yritys on rangaistava.

2 § (24.8.1990/769)

Törkeä varkaus

Jos varkaudessa

- 1) anastamisen kohteena on erittäin arvokas omaisuus,
- 2) anastamisella aiheutetaan rikoksen uhrille tämän olot huomioon ottaen erityisen tuntuva vahinkoa,
- 3) rikoksenteijä käyttää hyväkseen rikoksen uhrin avutonta tai hädänalaista tilaa,
- 4) rikoksenteijä tai osallinen varustautuu teon toteuttamista varten ampuma-aseella, räjähdysaineella taikka muulla näiden kaltaisella vaarallisella välineellä tai

5) rikoksenteijä murtautuu asuttuun asuntoon ja varkaus on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksenteijä on tuomittava *törkeästä varkaudesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

3 § (24.8.1990/769)

Näpistys

Jos varkaus, huomioon ottaen anastetun omaisuuden arvo tai muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksenteijä on tuomittava *näpistyksestä* sakkoon.

Yritys on rangaistava.

4 § (24.8.1990/769)

Kavallus

Joka anastaa hallussaan olevia varoja tai muuta irtainta omaisuutta, on tuomittava *kavalluksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi kuudeksi kuukaudeksi.

Kavalluksesta tuomitaan myös se, joka anastaa löytämiään tai erehdyksen kautta haltuunsa saamiaan varoja tai muuta irtainta omaisuutta.

Kavalluksesta tuomitaan niin ikään se, joka saatuaan toimeksiannon perusteella tai muulla sellaisella tavalla haltuunsa varoja, joiden arvo hänen on tilitettävä toiselle, oikeudettomasti käyttämällä sanottuja tai niiden tilalle tulleita varoja taikka muulla sellaisella tavalla aiheuttaa tilitysvelvollisuuden täyttämättä jäämisen joko sovittuna tai muuten edellytettynä aikana.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun anastamisen yritys on rangaistava.

5 § (24.8.1990/769)

Törkeä kavallus

Jos kavalluksessa

- 1) kohteena on erittäin arvokas omaisuus tai suuri määrä varoja,
- 2) aiheutetaan rikoksen uhrille tämän olot huomioon ottaen erityisen tuntuva vahinkoa tai
- 3) rikoksenteijä käyttää hyväkseen erityisen vastuullista asemaansa

ja kavallus on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksenteijä on tuomittava *törkeästä kavalluksesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritykseen on vastaavasti sovellettava, mitä 4 §:ssä on yrityksestä säädetty.

6 § (24.8.1990/769)

Lievä kavallus

Jos kavallus, huomioon ottaen anastetun omaisuuden arvo, oikeudettomasti käytettyjen varojen määrä tai muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksenteijä on tuomittava *lievästä kavalluksesta* sakkoon.

7 § (24.8.1990/769)

Luvaton käyttö

Joka luvattomasti käyttää toisen irtainta omaisuutta taikka kiinteää konetta tai laitetta, on tuomittava *luvattomasta käytöstä* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Luvattomana käyttönä ei pidetä suojaamattoman langattoman tietoverkkoyhteyden kautta muodostetun internet-yhteyden käyttämistä. [\(4.3.2011/190\)](#)

8 § (24.8.1990/769)

Törkeä luvaton käyttö

Jos luvattomassa käytössä

- 1) tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä tai
 - 2) aiheutetaan rikoksen uhrille tämän olot huomioon ottaen erityisen tuntuva vahinkoa tai haittaa
- ja luvaton käyttö on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksenteijä on tuomittava *törkeästä luvattomasta käytöstä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

9 § (24.8.1990/769)

Lievä luvaton käyttö

Jos luvaton käyttö, huomioon ottaen se, että rikos ei ole omiaan aiheuttamaan merkittävää vahinkoa tai haittaa, tai muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksenteijä on tuomittava *lievästä luvattomasta käytöstä* sakkoon.

36 luku (24.8.1990/769)**Petoksesta ja muusta epärehellisyydestä****1 § (24.8.1990/769)****Petos**

Joka, hankkiakseen itselleen tai toiselle oikeudetonta taloudellista hyötyä taikka toista vahingoittaakseen, erehdyttämällä tai erehdyttä hyväksi käyttämällä saa toisen tekemään tai jättämään tekemättä jotakin ja siten aiheuttaa taloudellista vahinkoa erehtyneelle tai sille, jonka eduista tällä on ollut mahdollisuus määrätä, on tuomittava *petoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Petoksesta tuomitaan myös se, joka 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa dataa syöttämällä, muuttamalla, tuhoamalla tai poistamalla taikka tietojärjestelmän toimintaan muuten puuttamalla saa aikaan tietojenkäsittelyn lopputuloksen vääristymisen ja siten aiheuttaa toiselle taloudellista vahinkoa. (13.6.2003/514)

Yritys on rangaistava.

2 § (24.8.1990/769)**Törkeä petos**

Jos petoksessa

- 1) tavoitellaan huomattavaa hyötyä,
 - 2) aiheutetaan huomattavaa tai erityisen tuntuva vahinkoa,
 - 3) rikos tehdään käyttämällä hyväksi vastuulliseen asemaan perustuvaa erityistä luottamusta tai
 - 4) rikos tehdään käyttämällä hyväksi toisen erityistä heikkoutta tai muuta turvatonta tilaa
- ja petos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentehtäjä on tuomittava *törkeästä petoksesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

3 § (24.8.1990/769)**Lievä petos**

Jos petos, huomioon ottaen tavoitellun hyödyn tai aiheutetun vahingon määrä taikka muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksentehtäjä on tuomittava *lievästä petoksesta* sakkoon.

4 § (24.8.1990/769)**Vakuutuspetos**

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle oikeudetottoman vakuutuskorvauksen syyttää tuleen palovakuutetun omaisuuden, on tuomittava, jollei hän lisäksi vakuutuskorvauksen saamiseksi syyllisty samaa omaisuutta koskevaan petosrikokseen tai sellaisen rikoksen yritykseen, *vakuutuspetoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 § (24.8.1990/769)**Luottamusaseman väärinkäyttö**

Jos se, jonka tehtävänä on hoitaa toisen taloudellisia tai oikeudellisia asioita, väärinkäyttää luottamusasemaansa

- 1) ryhtymällä sellaiseen toimeen, johon hänellä ei ole oikeutta, tai
 - 2) jättämällä tehtävänsä kokonaan tai osaksi suorittamatta
- ja siten aiheuttaa vahinkoa sille, jonka asioita hänen tulee hoitaa, hänet on tuomittava *luottamusasemanväärinkäytöstä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

6 § (6.11.2009/845)**Kiskonta**

Joka käyttämällä hyväksi toisen taloudellista tai muuta ahdinkoa, riippuvaista asemaa, ymmärtämättömyyttä tai ajattelematonta jonkin sopimuksen tai muun oikeustoimen yhteydessä hankkii tai edustaa itselleen tai toiselle taloudellista etua, joka on selvästi epäsuhteessa vastikkeeseen, on tuomittava *kiskonnasta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Kiskonnasta tuomitaan myös se, joka luotonannossa ottaa tai edustaa itselleen tai toiselle korkoa tai muuta taloudellista etua, joka on selvästi epäsuhteessa luotonantajan suorituksen ottaen huomioon:

- 1) myönnetyn luoton määrä, luottoaika ja luottosopimuksen muut ehdot;
- 2) myönnettyyn luottoon liittyvä luottoriski;
- 3) kulut luotonantajan sellaisista toimista, jotka kuuluvat huolelliseen luotonmyöntömenettelyyn;
- 4) luoton rahoittamisesta aiheutuneet tavanomaiset kulut;
- 5) luottotoiminnan tavanomaiset yleiskulut.

7 § (24.8.1990/769)**Törkeä kiskonta**

Jos kiskonnassa

- 1) tavoitellaan huomattavaa hyötyä,
 - 2) aiheutetaan huomattavaa tai erityisen tuntuva vahinkoa,
 - 3) rikoksentehtäjä käyttää häikäilemättömästi hyväksi toisen erityistä heikkoutta tai muuta turvatonta tilaa tai
 - 4) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti
- ja kiskonta on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentehtäjä on tuomittava *törkeästä kiskonnasta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

AINEISTO TEHTÄVÄÄN 4.**Varainsiirtoverolaki 29.11.1996/931****1 luku****Yleiset säännökset****1 §****Varainsiirtovero**

Valtiolle on suoritettava varainsiirtoveroa kiinteistön ja arvopaperin luovutuksesta siten kuin tässä laissa säädetään.

2 luku**Kiinteistön luovutus****4 §****Veron kohde ja verovelvollinen**

Kiinteistön omistusoikeuden luovutuksesta on luovutuksensaajan suoritettava veroa.

Jos vastikkeena käytetään tässä laissa tarkoitettua omaisuutta, vero on suoritettava kummastakin luovutuksesta.

Veroa ei ole suoritettava kiinteistön saannosta tai sen osasta, joka perustuu lahjaan, perintöön, testamenttiin tai yhteisomistussuhteen purkamiseen. Osituksen yhteydessä tapahtuvasta kiinteistön saannosta on suoritettava veroa siltä osin kuin vastikkeena on käytetty muuta kuin jaettavana olevaa varallisuutta, ei kuitenkaan siltä osin kuin vastikkeena on käytetty elatusavun kertamaksua.

Veroa on suoritettava kiinteistön luovutuksesta avoimeen yhtiöön, kommandiittiyhtiöön, osakeyhtiöön tai muuhun yhteisöön osaketta tai osuutta vastaan taikka muuna pääoman sijoituksena sekä saannosta, joka perustuu yhteisön purkautumiseen, yhtiömiehen yksityisottoon tai muuhun varojen jakoon.

Veroa ei ole suoritettava, kun luonnollisen henkilön omaisuutta siirretään osakeyhtiöön tuloverolain (1535/1992) 24 §:ssä tarkoitettussa toimintamuodon muutoksessa. (14.12.2017/878)

L:lla 878/2017 lisätty 5 momentti tulee voimaan 1.1.2018.

Veroa ei ole suoritettava siirrettäessä kiinteistö toimintaa jatkavalle yhteisölle yhteisömuodon muutoksen, sulautumisen ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 52 c §:n mukaisen jakautumisen perusteella, jos järjestely toteutetaan asianomaista yhteisöä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös siirrettäessä kiinteistö säästöpankkilain (1502/2001) 90–92 §:ssä tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1504/2001) 31 ja 32 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa toimintaa jatkamaan perustettavalle luottolaitokselle. (29.12.2006/1426)

L osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista 1504/2001 on kumottu L:lla 423/2013, ks. L osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista

luottolaitoksista 423/2013 17 ja 18 §. Ks. kiinteistöjen vaihdosta Maakaari 540/1995 4 luku 1 §.

5 §**Kiinteistö**

Mitä tässä laissa säädetään kiinteistöstä, koskee myös:

1) sen määräosaa ja määräälaa sekä kiinteistöjen yhteistä aluetta ja sen määräälaa sekä yhteisalueosuutta;

2) vuokra- tai käyttöoikeutta, jonka haltija on maakaaren (540/95) 14 luvun 2 §:n mukaan velvollinen hakemaan oikeutensa kirjaamista; sekä

3) kiinteistön käyttöä pysyvästi palvelevaa rakennusta tai rakennelmaa.

Jos kiinteistö on hankittu perustettavan yhtiön lukuun, sovelletaan yhtiön perustamisoikeuden luovutukseen, mitä tässä laissa säädetään kiinteistön omistusoikeuden luovutuksesta.

6 §**Verokanta ja veron laskentaperuste**

Kiinteistön luovutuksessa vero on 4 prosenttia kauppahinnasta tai muun vastikkeen arvosta.

Edellä 4 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa vero lasketaan luovutetun omaisuuden käyvästä arvosta luovutushetkellä.

Jos kiinteistön ohella samalle vastaanottajalle luovutetaan myös muuta omaisuutta tai jos yhtiön perustamisoikeuden luovutus koskee myös muuta omaisuutta kuin kiinteistöä, eikä vastikkeen jakautumista niiden kesken ole selvitetty, vero lasketaan koko vastikkeesta.

7 §**Veron suorittamisajankohta**

Vero on suoritettava viimeistään lainhuutoa tai kirjaamista haattaessa tai jos lainhuutoa tai kirjaamista ei ole säädettyssä ajassa haettu tai sitä ei ole haettava, kuuden kuukauden kuluessa luovutussopimuksen tekemisestä.

8 §**Viivästyskorotus**

Jollei lainhuutoa tai kirjaamista ole säädettyssä ajassa haettu, veroa korotetaan 20 prosentilla jokaiselta alkavalta kuudelta kuukaudelta siitä päivästä lukien, jona lainhuutoa tai kirjaamista olisi viimeistään tullut hakea. Veroa korotetaan kuitenkin enintään 100 prosentilla.

9 §**Vastuu aiemmista luovutuksista suoritettavasta verosta**

Jos kiinteistö on useamman kerran luovutettu ennen kuin lainhuutoa tai kirjaamista haetaan, luovutuksensaajan on suoritettava vero viivästyskorotuksineen myös niistä aikaisemmista luovutuksista, jotka on tehty hakemuksen tekemistä edeltäneiden kolmen vuoden aikana. Jos kiinteistö on

myyty pakkohuutokaupalla, aikaisemmista luovutuksista ei kuitenkaan ole suoritettava veroa. (9.9.2016/785)

Aikaisemmista luovutuksista suoritettava vero lasketaan luovutuskirjaan merkitystä kauppahinnasta tai muun vastikkeen arvosta.

10 §

Julkisyhteisöjen hankinnat

Veroa ei ole suoritettava, jos luovutuksensaajana on Ahvenanmaan maakunta, kunta, kuntayhtymä, seurakunta tai rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta.

11 §

Ensiasunnon verovapaus

Veroa ei ole suoritettava, jos luovutuksensaaja:

- 1) on hankkinut omistukseensa kiinteistön ja vähintään puolet sillä olevasta tai sille rakennettavasta asuinrakennuksesta;
- 2) käyttää tai ryhtyy käyttämään rakennusta omana vakituksena asuntonaan;
- 3) ei ole aikaisemmin omistanut vähintään puolta asuinrakennuksesta tai asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavista osakkeista tai osuuksista; ja
- 4) on ennen luovutuskirjan allekirjoittamista täyttänyt 18 mutta ei 40 vuotta.

Luovutus on verosta vapaa vain siltä osin kuin kiinteistöä ja sillä olevaa asuinrakennusta käytetään omana vakituksena asuntona. Asuinrakennukseen luetaan myös asumiseen liittyvät muut rakennustilat. Rakennukseen rinnastetaan rakennuspaikka siltä osin kuin se on pinta-alaltaan enintään 10 000 neliometriä tai kaavoitetulla alueella enintään kaavan mukaisen tontin tai rakennuspaikan suuruinen.

Jos luovutuksensaajia on useita, verosta vapaa on vain 1 momentissa mainitut edellytykset täyttävän luovutuksensaajan omistusoikeutta vastaava osuus luovutushinnasta.

Luovutuksensaajan on lainhuutoa tai kirjaamista hakiessaan esitettävä Verohallinnon antama lausunto verovapauden edellytyksistä. (11.6.2010/526)

4 luku

Veron maksaminen ja viranomaiselle annettavat selvitykset

27 §

Veron maksaminen

Vero on maksettava oma-aloitteisesti. (12.1.2018/18)

L:lla 18/2018 muutettu 1 momentti tulee voimaan 1.11.2019. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Vero on maksettava oma-aloitteisesti valtiovarainministeriön määräämään maksupaikkaan. 2 momentti on kumottu L:lla 26.10.2001/911.

Jos veron peruste on ilmaistu ulkomaan rahassa, se on veroa laskettaessa muunnettava euroiksi suorittamispäivän Euroopan keskuspankin julkaiseman valuuttakurssin mukaan. (26.10.2001/911)

Veroa ei ole suoritettava, jos veron määrä on vähemmän kuin 10 euroa. (26.10.2001/911)

Verohallinto antaa tarkemmat määräykset suorituksesta, asiakirjaan tehtävästä kuittausmerkinnästä, asiakirjaan kiinnitettävästä maksukuitista ja muista menettelyn yksityiskohdista. (11.6.2010/526)

28 § (12.1.2018/18)

Viivästyskorko

Maksamatta jätetylle verolle perittävästä viivästyskorosta säädetään veronkantolaissa (11/2018) sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995).

L:lla 18/2018 muutettu 28 § tulee voimaan 1.11.2019. Aiempi sanamuoto kuuluu:

28 §

Oma-aloitteisesti maksettava veronlisäys

Jos vero maksetaan oma-aloitteisesti veron maksamiselle säädetyn määräajan jälkeen, verolle on samalla maksettava veronlisäystä säädettyä maksupäivää seuraavasta päivästä maksupäivään sen mukaan kuin veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995) säädetään. Jos veronlisäystä ei makseta oma-aloitteisesti, Verohallinto maksuunpanee veronlisäyksen. (11.6.2010/526)

Veronlisäystä ei ole maksettava, jos veroa on 8 §:n mukaisesti korotettava.